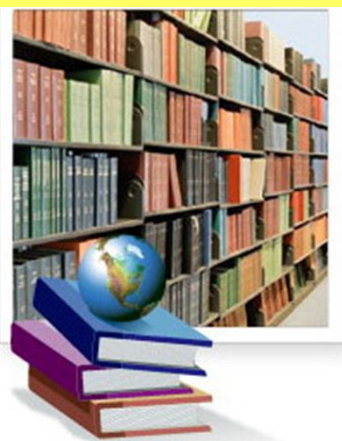

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Review of Literature

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Review of Literature

Review = Re + View
 ↓ ↓
 การทำซ้ำ แนวคิด มุมมองต่าง ๆ

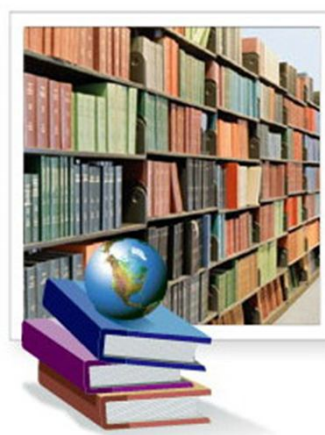
Literature = วรรณกรรม (แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

ความหมาย

การทบทวนวรรณกรรม หมายถึง การค้นคว้า ศึกษา รวบรวม และประมวลผลงานทางวิชาการ เช่น ผลงานวิจัย บทความ เอกสารทางวิชาการ และตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือประเด็นที่ทำการวิจัย เพื่อชี้ให้เห็นสภาพปัจจุบันขององค์ความรู้เกี่ยวกับ แนวความคิด ระเบียบวิธีการวิจัย ประเด็นของปัญหาของการวิจัยก่อน จะลงมือทำการวิจัยของตนเอง และในบางครั้งอาจมีการทบทวน เพิ่มเติมหลังจากที่ได้ลงมือทำไปได้บ้างแล้วก็ได้

ความสำคัญ

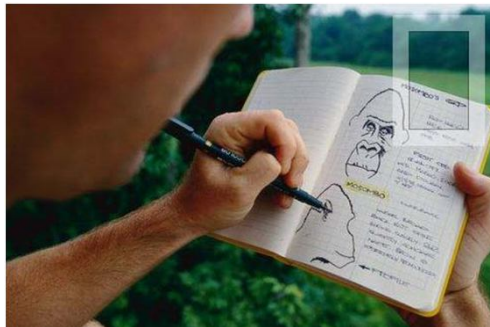
การศึกษาหรือตรวจสอบทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นในการวิจัยโดยผู้วิจัยจะสรุปข้อค้นพบต่าง ๆ ของนักวิชาการหรือนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่เคยศึกษาประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ หรือประเด็นที่ใกล้เคียง แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิด ประเด็นคำถาม หรือข้อสมมติฐานในการวิจัยของตนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรม

1. ศึกษาว่าจากอดีตถึงปัจจุบันองค์ความรู้ในเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่มีสภาพเป็นอย่างไร
2. แต่ละประเด็นที่ต้องการศึกษา ได้มีผู้ใดศึกษาหรือเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาบ้าง
3. ได้ค้นพบอะไรบ้าง หรือได้อธิบายเรื่องที่ต้องการศึกษาไว้อย่างไร
4. มีตัวแปรอะไรบ้างที่เคยผ่านการศึกษาหรือใช้อธิบายมาบ้างแล้ว
5. มีตัวแปรอะไรบ้างที่สำคัญ หรือไม่สำคัญ

6. มีสมมติฐานและคำถามวิจัยอะไรบ้างที่ผู้วิจัยในอดีตใช้ในการวิจัย
7. มีระเบียบวิธีในการเก็บข้อมูลอย่างไร
8. มีการนิยามปฏิบัติการตัวแปรต่าง ๆ ไว้อย่างไร
9. ใช้เทคนิคอะไรในการวิเคราะห์และได้เสนอผลการวิเคราะห์ไว้อย่างไร

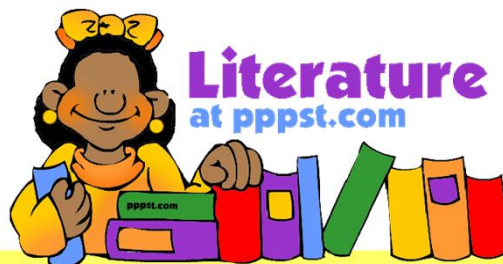

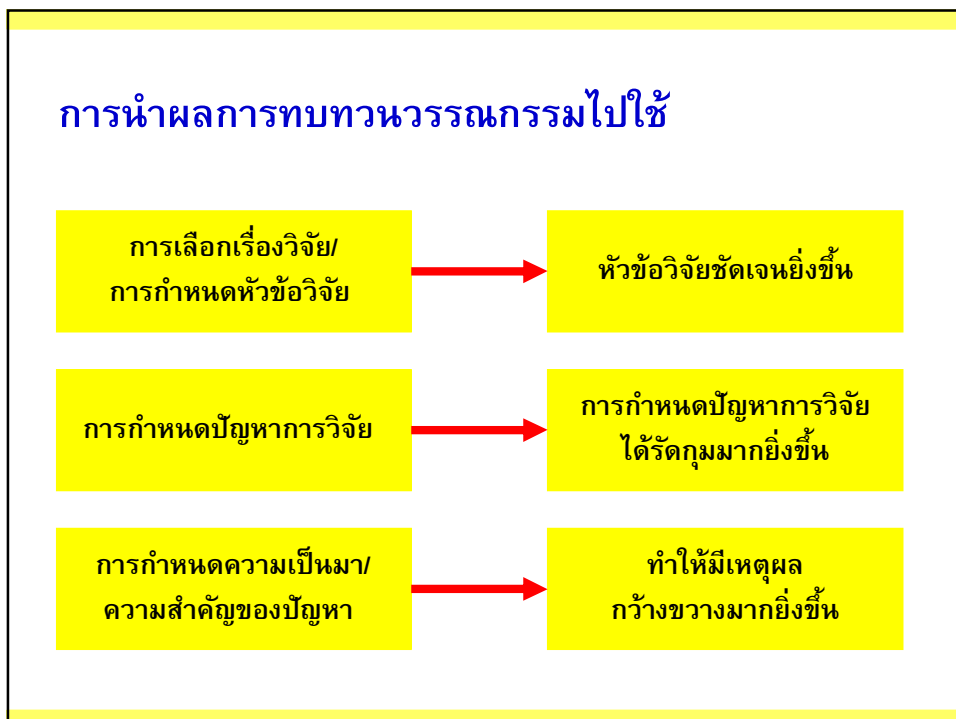
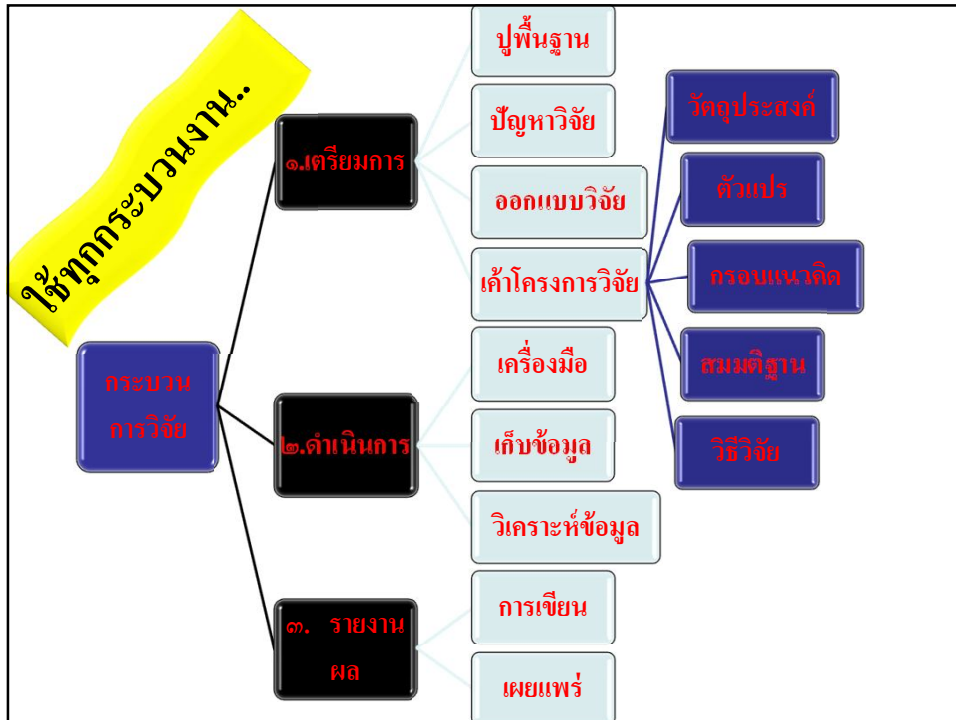
10. มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะอะไรที่ผู้วิจัยในอดีตได้เสนอไว้
11. มีประเด็นใดที่สามารถนำไปสู่การปรับประเด็นปัญหาการวิจัยให้ชัดเจนขึ้น
12. มีประเด็นใดที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

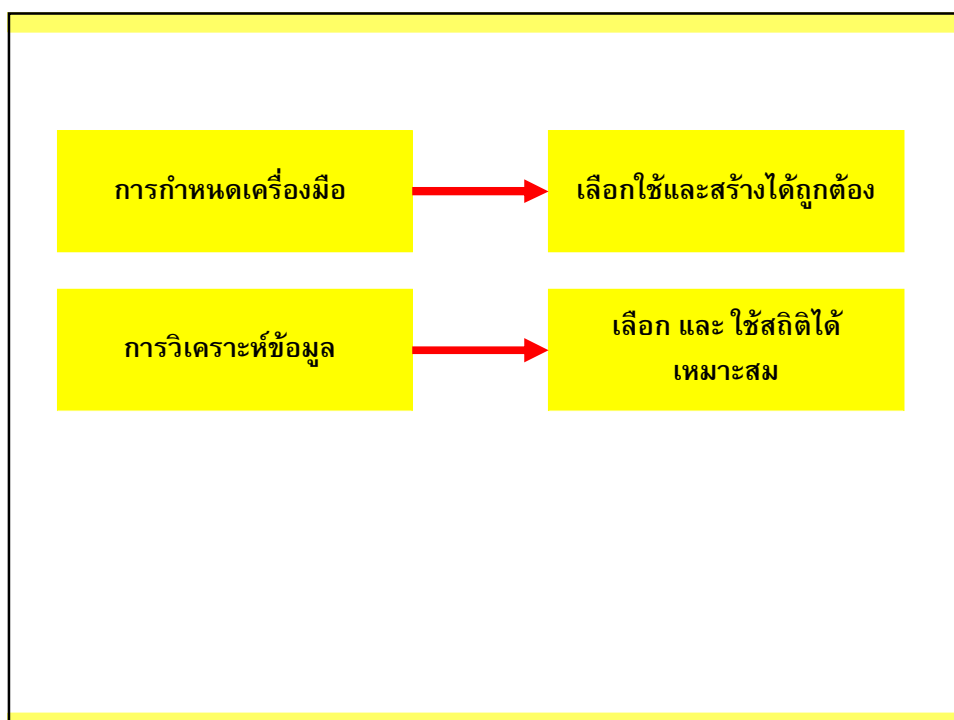
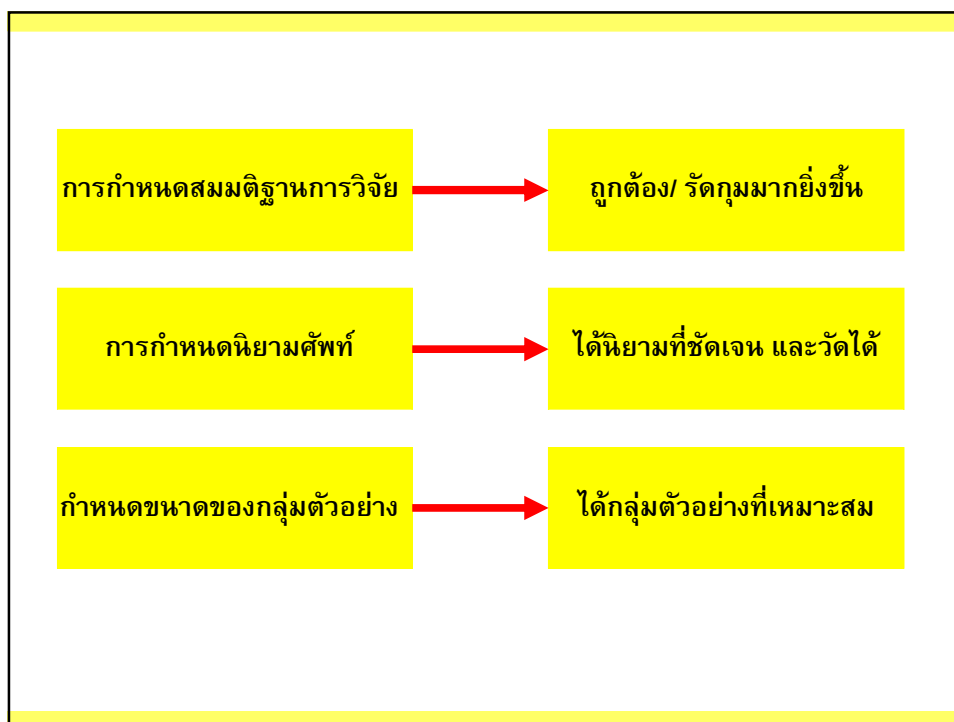

เป้าหมายของการทบทวนวรรณกรรม

1. การค้นหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม หรือองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้
2. การได้มาซึ่งการสังเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ ที่จะนำไปเสนอในกรอบแนวคิดการวิจัย ทั้งนี้เพราะตัวแปรทุกตัวที่ปรากฏอยู่ในกรอบแนวคิดการวิจัย ต้องมีงานวิจัยในอดีตหรือทฤษฎีสนับสนุนตัวแปรนั้น ๆ

ขั้นตอนในการทบทวนวรรณกรรม

1. ทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหาวิจัย ทำโครงเรื่อง
2. การเลือกแหล่งข้อมูลสำหรับการทบทวนวรรณกรรม
3. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างที่คัดเลือกไว้
4. การตัดสินใจเลือก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรม
ในรูปแบบของการสังเคราะห์และเรียบเรียง

วิธีการทบทวนวรรณกรรม

ระยะแรก เป็นการรวบรวมชื่อเอกสารและข้อมูลที่น่าจะเกี่ยวข้องทั้งหมดในเรื่องที่จะทำงานวิจัย

ระยะที่สอง เป็นการศึกษาเอกสารแต่ละชิ้นโดยสังเขปเพื่อคัดเลือกเอกสารที่เห็นว่าเกี่ยวข้องจริง

ระยะที่สาม เป็นการศึกษาเอกสารที่คัดเลือกไว้ในระยะที่สองอย่างละเอียด ในเชิงการสังเคราะห์

ประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรม

1. ทำให้ไม่ทำวิจัยซ้ำกับผู้อื่นโดยไม่จำเป็น
2. ทำให้รู้ความจริงที่จะไปค้นหาที่ไหนบ้างเพราะได้ไปสำรวจพบมาแล้ว
3. ช่วยกำหนดปัญหาในการวิจัยให้ได้เหมาะสม และมีคุณค่า
4. ช่วยกำหนดวิธีการวิจัย โดยอาศัยการวิจัยที่ผู้อื่นทำไว้แล้ว นำมาเป็นแนวทางและปรับปรุงให้เหมาะสมกับปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ทำ

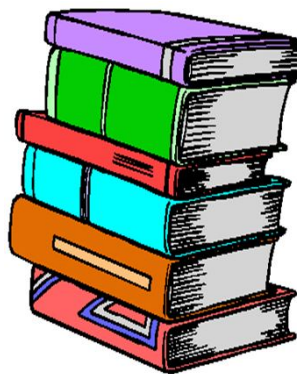

5. เป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลทำนองเดียวกันกับวิธีการวิจัยที่ทำ
6. ทราบถึงความสำคัญว่าปัญหาที่ศึกษามีความสำคัญอย่างไร
7. ช่วยให้ตั้งวัตถุประสงค์ ตั้งสมมติฐานได้ชัดเจน หรือตั้งสมมติฐานได้โดยมีเหตุผลที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีรองรับ
8. ช่วยให้รู้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์อย่างไร และจะใช้สถิติอะไรบ้าง
9. ช่วยในการแปลความหมายของข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์แล้วว่าควรจะแปลผล และสรุปผลอย่างไร
10. เป็นแนวทางในการเขียนรายงานวิจัย

การเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จะต้องอ่านอย่างเลือกสรรและวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Reading) ซึ่งใช้ความคิดเป็นอิสระของตนเองวิเคราะห์ตัดสินความเป็นเหตุเป็นผล

- ✍ พยายามแสวงหาวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด
- ✍ พิจารณาถึงความทันสมัยของวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่นำมาศึกษา

การเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

- ✍ พิจารณาคัดเอาเนื้อหาสาระ ผลการศึกษาไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้
- ✍ พิจารณาเลือกวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยให้ตรงกับงานวิจัยที่กำลังทำอยู่
- ✍ ศึกษาวรรณกรรมและผลงานวิจัยแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์

ตำรา

ใช้ค้นหาความรู้ด้านทฤษฎี

ข้อดี

ความรู้บางเรื่องอาจจะไม่ค่อยทันสมัยเพราะการเขียนตำราต้องกินเวลานานขาดความทันสมัยของข้อมูล

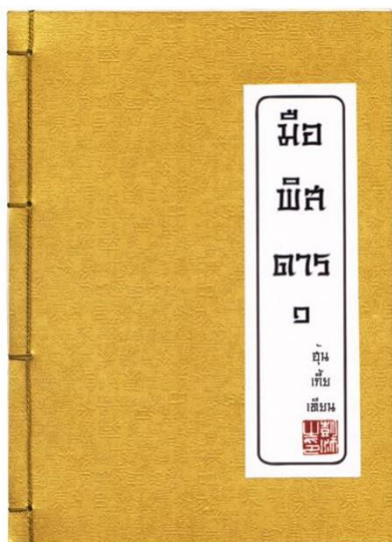
บทความทางวิชาการ (Review Articles)

เนื้อหาส่วนใหญ่รวบรวมความรู้จากผลการวิจัยใหม่ ๆ

ข้อดี

เนื้อหาจำกัดเป็นเนื้อหาเฉพาะที่เขียนไว้ในบทความเท่านั้น

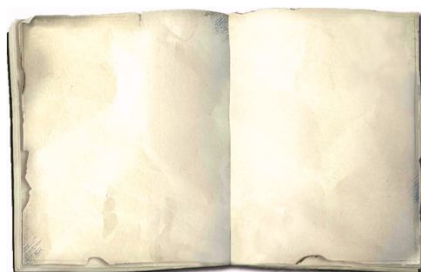

รายงานประจำปี (Year Books)

รายงานประจำปีเป็นแหล่งข้อมูล
ที่สรุปผลงานที่เกิดขึ้นจริงในแง่มุม
ต่าง ๆ ขององค์กรนั้น ๆ

รายงานผลการประชุมวิชาการ (Proceeding Reports)

รายงานผลการประชุมวิชาการจะรวบรวม
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการประชุมไว้ และการ
ปรับปรุงตามแนวความคิดของวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ
ประชุม

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Expert ' s Opinion)

บทสัมภาษณ์จากข่าวหนังสือพิมพ์/
สื่อต่าง ๆ

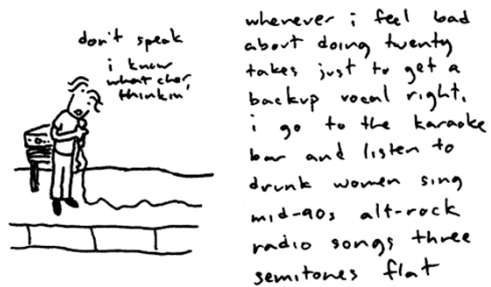
รายงานผลการวิจัยที่ลงพิมพ์ในเอกสารต่าง ๆ

รายงานผลการวิจัยอย่างสั้นพิมพ์ในเอกสารต่าง ๆ
ซึ่งต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือของเอกสารนั้น ๆ

วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา (Thesis ,IS)

- ✍ ผลงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาส่วนใหญ่เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบ
- ✍ มีวิธีการขั้นตอนชัดเจน
- ✍ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

การสืบค้นทางคอมพิวเตอร์จากอินเทอร์เน็ต (Internet)

- ✍ ข้อมูลหลากหลาย
- ✍ ข้อมูลมีความทันสมัยมากที่สุด
- ✍ เลือจาก ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะวิธีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

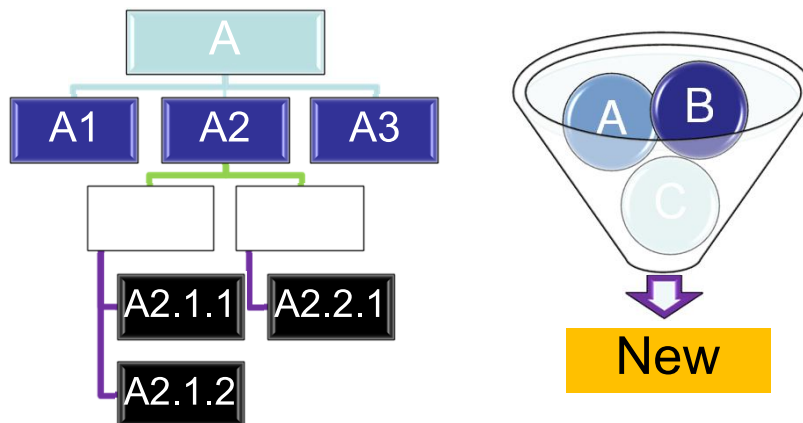
- ✎ จัดเตรียมแฟ้มรวบรวมข้อมูลแยกประเภท ๆ
- ✎ กำหนดเวลาที่จะใช้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน
- ✎ กำหนดแหล่งการศึกษาค้นคว้าทำเป็นตารางเวลาให้ชัดเจน
- ✎ นำข้อมูลมาเรียบเรียงต่อกันให้เป็นระบบ

การสังเคราะห์เนื้อหา

- การรวบรวมส่วนประกอบย่อยทั้งหลายมาผสมผสานจัดระบบให้เป็นสิ่งใหม่ รูปแบบใหม่ เรื่องใหม่ โครงสร้างใหม่ การจัดประเภทอธิบายข้อมูลหรือปรากฏการณ์บางอย่างที่สัมพันธ์กัน นำหลักการความคิดมาผสมผสานให้เกิดสิ่งใหม่ หรือข้อสรุปความสัมพันธ์นั้นได้

วิเคราะห์ & สังเคราะห์

ตัวอย่างการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างที่ 1

การศึกษาความเครียดของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเครียด
2. ความเครียดในการทำงาน
 - 2.1
 - 2.2
3. บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ(ที่เกี่ยวข้อง)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเครียด

- ความหมายของความเครียด
- ประเภทของความเครียด
- สาเหตุของความเครียด
- อาการของความเครียด
- ระดับของความเครียด
- สาเหตุความเครียดในการทำงานของพนักงาน
- ฯลฯ

ตัวอย่างที่ 2

การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานประจำรถเก็บขยะ ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของคุณภาพชีวิตในการทำงาน
2. คุณภาพชีวิตในการทำงาน
3. องค์ประกอบคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างที่ 3

การศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการหวัดแผนไทยเพื่อสุขภาพ
ของชมรมหวัดแผนไทยเกาะสมุย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับการหวัดแผนไทยเพื่อสุขภาพ
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. ความพึงพอใจของผู้รับบริการหวัดแผนไทย

3. บริบทชมรมหวัดแผนไทยเกาะสมุย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างที่ 4

การรับรู้บทบาทหญิงชาย และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับอนามัยเจริญ
พันธุ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท
- แนวความคิดเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์
- บทบาทและการปฏิบัติตัวด้านอนามัยเจริญพันธุ์

- ทฤษฎีการรับรู้
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการทบทวน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทบทวนจากรูปเล่มเต็ม ของนิพนธ์ต้นฉบับ
2. อ่านให้เข้าใจความสำคัญ
3. สรุปเฉพาะผลของการศึกษาในเรื่องนั้น
4. ไม่ควรยกผลการศึกษาทั้งหมดเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญ
5. ควรคัดเลือกงานวิจัยที่มีระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี
6. ควรเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ งานที่ตนเองกำลังทำวิจัยอยู่
7. เรียงตาม พ.ศ. และเรียงตามพยัญชนะไทย
8. งานวิจัยภาษาอังกฤษ ให้ไว้หลังจากงานวิจัยภาษาไทย

ข้อบกพร่องที่พบบ่อยของ การทบทวน “วรรณกรรม”

- เอกสารไม่ทันสมัย – เก่า ลอกงาน ไม่ค้นใหม่
- ใช้เอกสารงานวิจัยที่มีความไม่น่าเชื่อถือ
- ไม่สังเคราะห์เอกสาร – คัดลอก ตัดแปะ

ข้อบกพร่องที่พบบ่อย(ต่อ)

- ไม่ครบถ้วนทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย บางหัวข้อที่ทบทวนก็ไม่เกี่ยวข้องกัน
- มักจะอ้างอิงไม่ถูกต้อง และไม่ตรงกับรายชื่อเอกสารในบรรณานุกรม
- บางหัวข้อเขียนยาว และละเอียดมากเกินไป บางหัวข้อสั้นจนเกินไปและบ่อยครั้งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง
- เขียนรวบรวมจากหลาย ๆ แหล่งแล้วไม่สรุปว่าสังเคราะห์อะไรได้บ้างจากการตรวจเอกสารเรื่องนั้น ๆ ด้วยข้อสรุปของผู้วิจัยเอง
- เขียนแล้วไม่ได้นำมาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัย